

використовувати дані різноманітних датчиків.

Виходячи із практики обліку, на підприємствах України в даний час найбільш розповсюдженою є часткова автоматизація бухгалтерського обліку, яка передбачає автоматизацію окремих етапів та ділянок облікової роботи. На багатьох підприємствах за допомогою ПЕОМ як правило здійснюють облік заробітної плати, виробничих запасів та ін., які являються найбільш трудомісткими ділянками обліку. За таких умов, наголошує В. Роздобудько, автоматизації підлягає лише другий етап облікового процесу (автоматизована обробка інформації), а перший (документування господарських операцій) та третій (узагальнення облікової інформації) забезпечується виконанням вручну. Це звичайно впливає на затрати робочого часу бухгалтерів, а також на якість і строки отримання облікової інформації.

Відсутність повної автоматизації облікової роботи не завжди пов'язана із фінансовими можливостями конкретного підприємства. Велика увага, поряд з іншим, повинна приділятися питанням підготовки і перепідготовки облікових працівників, на що у вищих навчальних закладах має бути спрямовано велику увагу.

Отже, перехід на автоматизовану форму бухгалтерського обліку дозволяє покращити облік на підприємствах, полегшити труд працівників бухгалтерії, звільнивши їх від виконання рутинної праці, підвищувати швидкість обробки інформації. Крім того це сприяє підвищенню оперативності, аналітичності і достовірності облікової інформації, скороченню строків обробки даних та зниженню трудомісткості обліку, здешевленню утримання апарату управління, посиленню стратегічних регулюючих функцій управління.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКИХ КАРТ В УКРАЇНІ

Веретельник Н.І., ст. викладач,

Крючек Г.М., студентка,

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Кризовий стан сучасної української економіки, супроводжується деформаціями механізмів розрахункових відносин. Безнадійні платежі - характерна риса діючої системи розрахунків. Основною формою взаємовідносин між постачальниками, виробниками та покупцями

продукції стає неефективний натуральний обмін. Зрозуміло, що при бартері кошти на розрахункові поточні рахунки господарських суб'єктів у банківських установах не надходять. Здійснюючи розрахунки як підприємства, так і кредитні установи зобов'язані суворо дотримуватись чинних законодавчих актів, банківських правил, вдосконалювати системи розрахункових відносин в Україні, сприяти прискоренню платежів та зміцненню розрахункової дисципліни і тому питання розрахункових відносин є досить актуальним на цьому етапі становлення національної економіки України.

У сучасних умовах досить чітко проявилися основні проблеми подальшого розвитку системи безготівкових розрахунків у народному господарстві України це: оптимізації форм і способів безготівкових розрахунків, їх організації; вибір раціональних у певних економічних умовах форм розрахунків, які б давали оптимальний результат; підвищення самостійності господарських суб'єктів за умови доскональної організації і здійснення безготівкових розрахунків у господарському обороті, грошова відповідальність підприємств недоодержанням грошових коштів після відправлення товарів чи надання послуг вимагає, щоб ці ж підприємства мали право вільно діяти в сфері безготівкового обігу; проблема створення зв'язку системи безготівкових розрахунків з ринковим середовищем, що формується у вітчизняному народному господарстві, набуває сьогодні особливої актуальності.

Проблематика управління обслуговуванням фізичних та юридичних осіб знайшла своє відображення у роботах низки провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, таких, як Байройтер У., Бакун О., Берназюк Я., Бодров В., Войнаренко М., Гулд У., Дзюблюк О., Євтух А., Жуков Е., Івасів Б., Матвієнко В., Миловидов В., Новіков В., Рибай О., Спицын І., Спицын Я., Філіпенко А.У.

Разом із тим, варто звернути увагу на відсутність практико-економічних робіт, пов'язаних із обґрунтуванням особливостей обслуговування приватних осіб як в умовах трансформаційних процесів національної економіки, так і в умовах кризових явищ світової економічної системи.

Ціллю роботи є вивчення стану використання банківських карток в Україні, зокрема аналіз специфіки функціонування карток з розрахунків за операціями підприємства та юридичних і фізичних осіб, з метою співставлення позитивних та негативних позицій для визначення ролі картохунків та їх економічної ефективності.

Безготівкові розрахунки в господарському обороті в Україні проводяться за встановленими чіткими правилами застосовані при здійсненні розрахункових операцій платіжними документами (інструментами): платіжним дорученням, платіжною вимогою-дорученням, меморіальним ордером, акредитивом.

Проведеними дослідженнями було встановлено, що 91% проведених безготівкових розрахункових операцій здійснюється платіжними дорученнями, як зазначав Бубнов А.В. Але на сьогодні є альтернатива платіжним дорученням – це пластикові картки, які на сьогодні найбільш динамічно розвиваються в вітчизняній системі розрахунків [1].

На сьогоднішній день в економіці нашої країни пройшла деяка стабілізація. Перед крупними організаціями стоять задачі більш ефективного використання отримуваних ними грошових коштів, удосконалення системи організації, переходу на нові, більш сучасні та зручні принципи управління. Поряд з екстенсивним розвитком, властивим підприємствам в попередні роки, сьогодні багато організацій намагаються перейти на нові, інтенсивні шляхи розвитку, коли увага приділяється не тільки збільшенню об'ємів випуску і виручки, але і зниженню витрат, більш ефективному використанню отриманих грошових коштів. Починається період активного вивчення власних ресурсів підприємства, розробки внутрішньої облікової політики, ініціювання аудиту, пошук більш ефективних шляхів розвитку.

Сам процес входження України в ринкові відносини перш за все був пов'язаний з перебудовою банківської системи, появою значної кількості комерційних банків, фінансових і страхових компаній, які проявляли інтерес до використання пластикових карт.

Зростанню популярності банківських платіжних карток сприяло і розширення мережі банкоматів та збільшення кількості банків, що надають послуги з обслуговування карткових рахунків.

Одна з переваг - зменшення кількості операцій підприємства з готівковими грошовими коштами в касі, а також те, що втрата пластикової картки, за правильних дій її власника, ще не означає втрату грошових коштів. До позитивних сторін використання платіжних карток можна також зарахувати таке: картковий рахунок може бути відкритий у гривнях, доларах та іншій валюті або ж у двох різних валютах водночас, що дає економію за рахунок зменшення витрат на конвертацію валют; за допомогою картки тримач має

можливість купувати (отримувати послуги) в багатьох закладах торгівлі й побутового обслуговування; за допомогою картки тримач має можливість отримувати готівку в багатьох банкоматах і банках майже в будь-якому куточку світу. Нема потреби постійно тримати при собі велику кількість грошової готівки; перевезення грошових коштів, що на банківських платіжних картках через кордон здійснюється без зайвих митних процедур, при цьому сума грошових коштів на картрахунку необмежена; щомісяця банк, у якому у власника платіжної картки відкритий картрахунок, здійснює нарахування відсотків на залишок грошових коштів на картрахунку; незалежність від режиму роботи обслуговуючого банку, тобто можливість здійснювати операції цілодобово;- власникам банківських платіжних карток у певних торгових підприємствах і сервісних центрах надаються знижки і пільгові тарифи при купівлі; можливість придбання товару в мережі Internet та багато іншого.

Одним з недоліків є те, що використання банківських платіжних карток на території України можливе ще не повсюдно, оскільки ринок цих послуг у нас ще на стадії розвитку, а це призводить до того, що цими "благами цивілізації" можуть користуватися підприємства й фізичні особи у великих населених пунктах. Ще один недолік - те, що певні типи карток можуть обслуговуватися лише в певних банкоматах. До недоліків банківських платіжних карток можна зарахувати також: вплив на них природних чинників (перепад температури, волога, прямі сонячні промені, механічні навантаження); якщо власник платіжної картки забув або втратив ПІН-код, деякі банки беруть додаткову плату; можливі зломи комп'ютерних мереж банку хакерами, перехоплення даних про банківські платіжні картки і його власників при розрахунках через мережу Internet. Така ситуація може призвести до того, що хтось може скористатися вашими грошовими коштами на картрахунку; банкрутство банку. Призводить до замороження (повної або часткової втрати) грошових коштів на картрахунку до її відшкодування та ін.

Інтерес держави у введенні розрахунків по пластиковим карткам також очевидний: знижуються колосальні затрати на інкасацію грошових засобів, емісію та регенерацію банкнот і монет; спрощуються облік руху грошей і збирання податків. Технологія розрахунків без участі готівкових грошей допоможе знизити криміногенність ситуації навколо підприємств і осіб, працюючих з готівкою. Втілення таких розрахунків допоможе заглибити і навіть в

деякій мірі знизити темпи росту інфляції в країні. І нарешті, Україна живе в світовому суспільстві, яке уже сьогодні широко використовує системи розрахунків по пластиковим карткам, залишатися в стороні від загального процесу при розширенні культурних, політичних і економічних зв'язків з іншими країнами практично неможливо і невигідно.

Платіжні картки можуть, що застосовуються для проведення розрахунків між підприємствами є: корпоративна картка - БПК надана банком підприємству і використовується його працівниками для різноманітних як готівкових, так і безготівкових розрахунків; розрахункова картка - БПК надана банком для фізосіб, які використовують її для безготівкових розрахунків за придбані товари (послуги) через спеціалізовані торгові термінали, а також для переведення в готівку грошових коштів.

Корпоративні картки - це платіжні картки, які дають можливість фізичним особам - працівникам суб'єктів підприємницької діяльності (працівникам фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи, підприємств (організацій, установ), далі за текстом - СПД) здійснювати операції за рахунок грошових коштів, що є на картковому рахунку СПД тільки для підприємницьких цілей. Цей вид картки використовується довіреними особами СПД. Виходячи з цього необхідно, щоб така особа мала довіреність, видану СПД на користування БПК, або ж ця особа була зазначена в договорі на користування платіжною карткою як один з її тримачів.

Використання карток має як позитивні так і негативні сторони використання корпоративних карток. До позитивних можна віднести:

1. У разі відсутності готівкових грошових коштів у касі підприємства, використання корпоративної картки дає змогу розрахуватися готівкою з постачальниками (грошові кошти необхідно заздалегідь зняти з картрахунка).

2. Ця картка, у разі відсутності готівки в касі, дасть змогу відправити працівника у відрядження. Наприклад, можна дати підзвітній особі корпоративну картку; у разі якщо підзвітна особа не має права користуватися корпоративною карткою, то довірена особа (особа, яка має таке право) може зняти грошові кошти з картрахунка (наприклад, через банкомат) і здати їх до каси і вже з каси вони передаються як підзвітна сума відрядженій особі.

3. Під час відряджень за кордон при перетині митного кордону України з корпоративною карткою, емітованою вітчизняним банком,

не обов'язково декларувати її письмово. Ввезення і вивезення таких карток здійснюється за умови усного декларування їх митному органу.

4. У разі втрати або крадіжки картки, за умови своєчасного повідомлення про це банку, який видав її, гроші на картрахунку залишаються цілими. Звичайно, попередити банк необхідно якнайшвидше після виявлення втрати або крадіжки картки, що унеможливить використання її іншою особою.

5. Якщо підприємство використовує валютну корпоративну картку, воно може уникнути всіх складнощів (наприклад, подання заяви на отримання інвалюти тощо) при отриманні готівкової інвалюти.

До негативних явищ належать:

— корпоративні платіжні картки не застосовуються для виплати зарплати, інших виплат соціального характеру.

— корпоративні картки також для оплати в інвалюті договорів (контрактів), здійснюваній від імені резидентів і представництв юридичних осіб - нерезидентів.

Поряд з цим можуть бути передбачені й інші обмеження стосовно використання корпоративних платіжних карток, тому при придбанні корпоративної картки слід уважно прочитайте умови договору, особливо те, що стосується обмежень їх використання.

Розрахунки з використанням банківських платіжних карток належать до безготівкової форми розрахунків і здійснюються через банки, які є членами тих або інших платіжних систем.

Підприємство торгівлі і сфери обслуговування, яке хоче залучити до себе покупців - тримачів платіжних карток, повинно укласти договір еквайрингу (обслуговування) з банком - членом відповідної платіжної системи. При укладенні договору обов'язково потрібно звернути увагу на термін, протягом якого банк опрацьовує документи й перераховує підприємству грошові кошти за операціями з БПК, а також на розмір комісійної винагороди, яка при цьому стягується.

Ситуація, яка склалася в економіці потребує прийняття конструктивних заходів для формування ефективної системи розрахунково-платіжних відносин між підприємствами. Щоб вийти з цієї ситуації, необхідно модернізувати безготівкову систему розрахунків, зробити її більш надійною .

Для ефективного функціонування і більш раціонального застосування необхідно розвивати таку сферу як безготівкові розрахунки за допомогою карток, які в наш час стають більш практичним видом розрахунків.

Література.

1. Положення про розрахунки банківськими картками з розрахунків за операціями №576 від 25.02.1996 / zakon4/rada/gov/ua
2. Положення про міжбанківські розрахунки за операціями, що здійснюються банківськими платіжними картками VISA International №544 від 15.12.2003 / zakon3/rada/gov/ua
3. Бубнов А.В. Банк можна змінити / Урядовий кур'єр, 2011, № 61, с. 18
4. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: Підручник. / Ф.Ф. Бутинець, С.М. Лайчук, О.В. Олійник. - Житомир: ПП "Рута", 2002. - 592 с.
5. Демківський А.В. Гроші та грошовий обіг: навчально – методичний посібник / А.В. Демківський.– К.: ГРОТ, 2009 р.-71 с.
6. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік в сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. /М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К.: Вища освіта, 2003. – 800 с.
7. Novostimira.com/novosti_mira_1695.

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

***Долбіна І.Ю., студентка*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Податкова система будь-якої країни ставить собі за мету, по-перше, акумулювати фінансові ресурси в руках держави; по-друге, стимулювати розвиток економіки держави за рахунок розширеного відтворення. За умов ринкової економіки важлива роль в наповненні бюджету держави належить малому бізнесу. Його підтримка, у тому числі через систему оподаткування, є одним із способів подолання економічної кризи в державі.

Дослідженню проблем сучасної податкової системи в цілому, а також податкової політики в сфері оподаткування підприємств малого бізнесу присвячені роботи вітчизняних вчених: М. Азарова, М. Дем'яненка, Д. Кобильника, О. Макарова, А. Поддєрьогіна, П. Саблука та інших.

---

* Науковий керівник – Крашторуцький О.О., к.е.н., доцент